

MRF 2023.327

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 18. december 2023, j.nr. 22/00564

Ophævet og hjemvist Syddjurs Kommunes nedklassificering af det offentlige vandløb Kelstrup Bæk til privat vandløb, da kommunen ikke på datoen for afgørelsen havde vedligeholdt vandløbet i overensstemmelse med vandløbsregulativet i overensstemmelse med § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb.

Med afgørelse af 21. oktober 2021 traf Syddjurs Kommune afgørelse om at nedklassificere det offentlige vandløb Kelstrup Bæk på stationeringen 0-1.580 meter med virkning fra den 1. januar 2022, hvorefter vedligeholdelsen påhvilede de private bredejere. Det fremgik af afgørelsen, at Kelstrup Bæk afvandede et opland på 260 ha, hvoraf 4,8 ha var befæstet areal. Der forelå ikke udledning fra regnvandskloakerede områder inden for oplandet, og afvandingen af det befæstede areal blev vurderet at nedsive i vejgrøfter. Den samlede afstrømning fra offentlige formål blev derfor vurderet at være minimal, og vandløbet tjente primært til afledning af vand fra private arealer for otte bredejere. Det fremgik af afgørelsen, at der ved besigtigelse var konstateret mangler med hensyn til den regulativmæssige tilstand, men at der efterfølgende ville blive gennemført udbedring. Afgørelsen blev påklaget af en bredejer, der anførte, at der ikke forelå dokumentation for, at vandløbet var vedligeholdt, ligesom der ikke forelå planer om, at kommunen ville gennemføre vedligeholdelse inden beslutningen om nedklassificering med virkning fra den 1. januar 2022. Under klagesagen oplyste kommunen, at udbedringer i forhold til regulativmæssig tilstand ville være færdiggjort inden overdragelse. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at det fremgår af vandløbslovens § 10, at vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse, og efter § 3, stk. 1, i bekendtgørelse

om klassifikation og registrering af vandløb, kan offentlige vandløb nedklassificeres til private vandløb, når det vurderes, at vandløbet primært tjener private formål. Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 5, skal vandløbet på datoen for beslutningen om nedklassificering være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet for vandløbet. Dette skal ses i sammenhæng med vandløbslovens § 27 om vedligeholdelse i overensstemmelse med vandløbsregulativets bestemmelser, så der ved regulativmæssig skikkelse eller vandføringsevne på datoen for nedklassificering ikke kan stilles yderligere krav fra bredejernes side i forbindelse med nedklassificeringen. Nævnet konstaterede, at det før beslutningen var konstateret, at der ikke forelå regulativmæssig tilstand for vandløbet, og at kommunen havde oplyst, at udbedringer var igangsat, hvorfor vedligeholdelsesarbejderne ikke var gennemført på tidspunktet for kommunens afgørelse. Nævnet ophævede derfor afgørelsen som utilstrækkeligt oplyst og hjemviste sagen til fornyet behandling med bemærkning om, at der ved vurderingen af, om et vandløb kan nedklassificeres, skal benyttes en beregningsmodel, der tager udgangspunkt i den faktiske mængde regnvand, der har afstrømning til vandløbet, og ikke alene af offentlige arealers andel af det samlede opland, samt at beregningen skal foretages som en ”worst case-beregning” af højst mulige afledning af vand til vandløbet fra offentlige arealer, jf. **MRF 2022.111 Mfk**.

Kommentar: Sagen illustrerer nok en bredere tendens i kommunerne, der ved at omklassificere offentlige vandløb til private vandløb kan reducere kommunens udgifter til vandløbsvedligeholdelse. Som nævnets afgørelse viser, kræver en sådan omklassificering dog dels, at vandløbet i alt væsentlig afvander fra private lodsejere, dels at kommunen forud for afgørelsen har bragt vandløbet i regulativmæssig stand, jf. også **MRF 2022.111 Mfk** og **MAD 2013.3002 Nmk**. I disse sager vil det ligeledes være relevant at undersøge, om der foreligger tidligere vandløbsretsafgørelser vedrørende vedligeholdelse og klassificering, og om dette er tillagt betydning i forbindelse med eventuel erstatning til lodsejere.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse om nedklassificering af vandløbet Kelstrup Bæk i Syddjurs Kommune

22/00564

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens[1] § 10, jf. § 80, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Syddjurs Kommunes afgørelse af 21. oktober 2021 om nedklassificering af Kelstrup Bæk og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 17. november 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en bredejer.

Klager har anført, at klager har besigtiget området efter Syddjurs Kommunes afgørelse af 21. oktober 2021 om nedklassificering af Kelstrup Bæk. Klager kunne i den forbindelse konstatere, at der ikke var foretaget reparationer eller udbedringer af vandløbet. Ifølge klager har kommunens sagsbehandlere desuden ikke kunnet oplyse, hvornår og i hvilket omfang vandløbet er vedligeholdt.

Der foreligger ifølge klager ingen dokumentation for, at vandløbet er vedligeholdt af kommunen, ligesom der ikke foreligger dokumentation for, at kommunen har planer om at vedligeholde vandløbet inden overdragelse den 1. januar 2022.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Syddjurs Kommune har den 21. oktober 2021 truffet afgørelse om nedklassificering af det offentlige vandløb Kelstrup Bæk fra st. 0-1.580 m.

Det fremgår af afgørelsen, at vandløbet nedklassificeres fra offentligt til privat med virkning fra den 1. januar 2022, hvorefter vedligeholdelsen overgår til de private bredejere. Ved overdragelsen vil vandløbet være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet for vandløbet, jf. § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb.[4]

Det fremgår videre af afgørelsen, at Syddjurs Kommune i dag har vedligeholdelsespligten for de offentlige vandløb fra flere tidligere kommuner. I de tidligere kommuner lå der forskellige kriterier til grund for, hvorvidt et vandløb skulle være offentligt eller privat. Det er ifølge kommunen hensigtsmæssigt, at der er ensartede kriterier for, hvornår et vandløb skal være offentligt eller privat. Syddjurs Kommune har på den baggrund besluttet at følgende kriterier kan inddrages i vurderingen af, hvorvidt et vandløb skal nedklassificeres:

- Offentlighedens interesse i vandløbets tilstand
- Tilførsel af vejvand og spildevand
- Oplandets størrelse
- Vandløbets målsætning
- Vandløbskvaliteten
- Naturkvaliteten
- Vandløbets dimensioner
- Åbent eller rørlagt vandløb

Nedklassificeringen af vandløbet Kelstrup Bæk opfylder ifølge afgørelsen de vedtagne kriterier for nedklassificering i Syddjurs Kommune.

Kelstrup Bæk afvander ifølge afgørelsen et opland på ca. 260 ha, heraf udgør ca. 4,8 ha et befæstet areal. Størstedelen af nedbørsmængden fra det befæstede areal forventes at nedsive i vejgrøften, hvorfor den samlede afstrømning fra offentlige arealer forventes at være minimal. Ifølge Syddjurs Kommunes oplysninger er der inden for oplandet til vandløbet ingen udledninger fra offentlige regnvandskloakerede områder eller vand fra øvrige offentlige formål. Afvandingsmæssigt berører Kelstrup Bæk otte lodsejere.

Det fremgår af afgørelsen, at kommunen forud for overdragelsen har foretaget tilsyn af vandløbet. På tilsynet blev konstateret nogle vedligeholdelsesmæssige mangler, hvorfor vandløbet ikke var i regulativmæssig stand. Det fremgår videre af afgørelsen, at kommunen efterfølgende har udbedret disse mangler samt udført eventuelt andre aftaler indgået med bredejerne, hvorved Kelstrup Bæk nu er i regulativmæssig stand.

Samlet har kommunen vurderet, at vandløbet primært tjener til afledning af vand fra private arealer, og at der er begrænsede offentlige- og miljømæssige interesser tilknyttet vandløbet, hvorfor vandløbet nedklassificeres til privat vandløb.

Det fremgår af afgørelsen, at de berørte bredejere blev inviteret til et informationsmøde den 13. juni 2019, hvor Syddjurs Kommune bl.a. oplyste om reglerne for nedklassificering, byrådets beslutning samt om vandløbets tekniske tilstand og den videre proces. Kommunen sendte herefter beslutningen om nedklassificering af Kelstrup Bæk i partshøring hos bredejerne i perioden 24. marts 2021 til 21. april 2021. Kommunen modtog et høringssvar fra klager. Klager gjorde i høringssvaret kommunen opmærksom på et hul i rørledningen, som ikke var beskrevet i tilstandsrapporten. Hullet fungerede ifølge klager som afløb fra et sumpet område samt regulerede vandstanden på en tilstødende eng og græsningsarealer. Det fremgår af afgørelsen, at høringssvaret ikke gav anledning til en ændring af Syddjurs Kommunes afgørelse om nedklassificering af Kelstrup Bæk.

2.2 Syddjurs Kommunes bemærkninger til klagen

Syddjurs Kommune har i bemærkninger af 17. januar 2022 til klagen oplyst, at udbedringer og reparation af brønde vil være færdiggjort før overdragelsen.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det fremgår af vandløbslovens § 10, at vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse.

Det følger af § 3, stk. 1, i bekendtgørelsen om klassifikation og registrering af vandløb, at vandløbsmyndigheden kan træffe afgørelse om, at offentlige vandløb eller vandløbsstrækninger skal nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes primært at tjene private formål. En afgørelse efter stk. 1 skal fastsætte en dato for, fra hvornår nedklassifikationen har virkning, jf. § 3, stk. 4.

Det følger videre af bekendtgørelsens § 3, stk. 5, at vandløbet på datoen for nedklassifikation efter stk. 1 skal være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet for vandløbet.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse skal bestemmelsen ses i sammenhæng med vandløbslovens § 27, stk. 1, hvorefter vandløb på tidspunktet for nedklassifikationen skal være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativets bestemmelser herom samt være i en tilstand, der sikrer den regulativfastsatte skikkelse eller vandføringsevne. Derudover finder nævnet, at vedligeholdelsesbestemmelserne skal ses i sammenhæng med det regulativfastsatte tilsyn. Når den regulativmæssige skikkelse eller vandføringsevne på datoen for nedklassificering er til stede, kan der ikke stilles yderligere krav fra lodsejers side i forbindelse med nedklassificering af et vandløb.

Det er myndighedens ansvar at sikre, at en sag afgøres på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Pligten til at oplyse sager er et grundlæggende princip i forvaltningsretten og kaldes official- eller undersøgelsesprincippet.

Omfanget af undersøgelserne i en sag afhænger af sagens karakter og af omstændighederne i sagen i øvrigt. En forvaltningsmyndighed har altså pligt til at sørge for, at der er et tilstrækkeligt fyldestgørende - retligt og faktisk - grundlag for, at myndigheden kan træffe en fuld forsvarlig og lovlige afgørelse. Princippet er en såkaldt garantiforskrift med det formål at bidrage til at sikre, at en forvaltningsmyndigheds afgørelse bliver indholdsmæssigt lovlige og rigtig.

Det fremgår af Syddjurs Kommunes afgørelse, at kommunen før overdragelse af vandløbet har foretaget tilsyn af vandløbet, og at der på tilsynet blev konstateret vedligeholdelsesmæssige mangler ved vandløbet. Det fremgår videre af afgørelsen, at kommunen efterfølgende har udbedret disse mangler samt udført eventuelle andre aftaler indgået med bredejerne, så Kelstrup Bæk på tidspunktet for afgørelsen var i regulativmæssig stand.

Syddjurs Kommune har imidlertid i sine bemærkninger til klagen oplyst, at udbedringer og reparation af brønde vil være færdiggjort før overdragelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger herefter til grund, at Syddjurs Kommune ikke på tidspunktet for afgørelsen om nedklassifikation af vandløbet har dokumenteret eller sandsynliggjort, at vandløbet var i regulativmæssig stand. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at kommunen i bemærkningerne til klagen har oplyst, at udbedringer og reparation af brønde er sat i gang, og at arbejderne dermed ikke var gennemført på tidspunktet for afgørelsen.

Nævnet finder således, at afgørelsen om nedklassificering er truffet i strid med § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om klassifikation og registrering af vandløb.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

Syddjurs Kommune har begrundet nedklassificeringen af Kelstrup Bæk med, at vandløbet primært afleder vand fra dyrkede og enkelte udyrkede arealer, at Kelstrup Bæk afvandingsmæssigt kun berører få lodsejere, og at der er begrænsede offentlige- og miljømæssige interesser tilknyttet vandløbet. Det fremgår af afgørelsen, at det topografiske opland til vandløbet udgør ca. 260 ha, og at det samlede befæstede areal i oplandet er 4,8 ha, hvor størstedelen af nedbørsmængden fra det befæstede areal forventes at nedsive i vejgrøften.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at det følger af nævnets praksis,[5] at der ved vurderingen af, hvorvidt et vandløb kan nedklassificeres eller ej, skal benyttes en beregningsmodel, der tager udgangspunkt i den faktisk tilkomne mængde af regnvand til vandløbet, som er repræsentativ for, hvad der afledes af vand til vandløbet over året, og ikke kun en beregning af offentlige arealers andel af det samlede opland, som det fremgår af den påklagede afgørelse. Beregningen skal foretages som en "worst case"-beregning, der beregner den højst mulige afledning af vand til vandløbet fra offentlige arealer. Syddjurs Kommune bør ved den fornyede behandling af sagen benytte denne beregningsmodel.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Syddjurs Kommunes afgørelse af 21. oktober 2021 om nedklassificering af Kelstrup Bæk og hjemviser sagen til fornyet behandling.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016.

[5] Se f.eks. sag 19/08016 og sag 19/08059.

Sag:

22/00564

Dato:

18. december 2023.

Emner:

Vandløbsloven (/s...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>),
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)